Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – judecător Petru Harmaniuc
Dosarul nr. 2ac-201/25; PIGD nr. 2-24085275-02-2ac-24032025

# D E C I Z I E

20 mai 2026 mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru**

Instanța de judecată în componența:
Preşedintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Examinând în procedură scrisă apelul declarat de S.R.L. „Crisor-Lux", reprezentat de către avocatul Lunca Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 octombrie 2024, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Crisor-Lux" către S.R.L „Setrocons Grup", cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, –

**C o n s t a t ă:**

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. La 31 iulie 2024, în Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost înregistrată acțiunea civilă formulată de S.R.L. „CRISOR-LUX" împotriva S.R.L. „SETROCONS GRUP" prin care reclamanta a solicitat încasarea: sumei de 30 296,82 lei cu titlu de datorie restantă, a sumei de 21 808,53 lei cu titlu de penalitate, a sumei de 2 112,35 lei cu titlu de taxă de stat, a sumei de 20,60 lei cu titlu de cheltuieli de corespondență și a sumei de 6 000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.
3. În motivarea acțiunii reclamanta S.R.L. „CRISOR-LUX" indică că în perioada de până la 19 iulie 2023, pârâta a procurat un lot de marfă de la reclamantă, care a fost documentat între părți prin semnarea mai multor facturi fiscale, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 30 noiembrie 2022.
4. Invocă că potrivit pct. 5.1 din contract, cumpărătorul se obligă să achite prețul mărfii în termen de 15 zile calendaristice, iar pentru nerespectarea termenului de achitare urmează să achite penalitate în mărime de 0,1 % din suma neachitată în conformitate cu prevederile pct. 5.2.
5. Susține că la situația din 30 iulie 2024, pârâta înregistra o datorie în mărime de 30269,82 lei, fapt confirmat și prin facturile fiscale semnate între părți și copia actului.
6. Menționează că în legătură cu situația creată, reclamanta s-a adresat cu numeroase apeluri telefonice și notificări în adresa pârâtei și administratorului companiei în vederea soluționării problemei create, însă, pârâta nu a reacționat la notificări și a refuzat să-și onoreze obligațiile sale contractuale la care s-a angajat a le respecta.
7. Afirmă că pe lângă datoria de 30269,82 lei, care constituie partea restantă a prețului mărfii neachitate, pârâta urmează să mai achite și penalitate pentru întârzierea achitării

datoriei în mărime de 21808,53 lei întru compensarea prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale de către pârât.

**8.** La 13 septembrie 2024, S.R.L. „CRISOR-LUX" a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea sumei de 29941,49 cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022.

**9.** În argumentarea cererii de concretizare a pretențiilor reclamanta invocă că după depunerea cererii de chemare în judecată, pârâta a achitat parțial datoria din cererea de chemare în judecată, și anume, la 21 august 2024, a achitat suma de 10 000,00 lei, la 23 august 2024 a achitat suma de 10 000,00 lei, la 29 august 2024 a achitat suma de 9 100,00 lei și la 30 august 2024, a achitat suma de 1 169,82 lei.

**10.** Astfel, urmare cererii de concretizare a pretențiilor, reclamanta S.R.L. „CRISOR-LUX" solicită instanței de judecată încasarea sumei de 29941,49 cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022.

**11.** **Hotărârea primei instanțe**: În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 octombrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Crisor-Lux" către S.R.L „SETROCONS GRUP", cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

**12.** **Solicitarea apelantului și motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul**

**13.** Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data 11 noiembrie 2024, S.R.L „Crisor-Lux", reprezentat de avocatul Lunca Ion a depus cerere de apel preventivă, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

**14.** **<u>În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului</u>** a indicat că în speță, apelantul a indicat expres existența unor penalități contractuale și a unor cheltuieli generate de recuperarea creanței, iar achitările efectuate de intimat au intervenit exclusiv după sesizarea instanței. În aceste condiții, sumele achitate nu puteau fi considerate, din punct de vedere juridic, ca fiind destinate stingerii integrale a corpului datoriei, cu atât mai mult cu cât obligațiile accesorii continuau să subziste până la executarea completă a obligației principale.

**15.** Indică că prin ignorarea acestor reguli, instanța de fond a creat o confuzie între efectul material al plății și efectul procesual al achitărilor parțiale, ajungând la concluzia eronată că simpla efectuare a unor plăți în cursul procesului ar lipsi acțiunea de obiect. O asemenea abordare este contrară legii și practicii judiciare, întrucât plata parțială nu conduce la respingerea acțiunii, ci la admiterea acesteia în limita sumei rămase neachitate.

**16.** Menționează că executarea obligației presupune îndeplinirea integrală a prestației datorate, iar nu realizarea unor plăți fragmentare, efectuate tardiv și exclusiv ca urmare a declanșării procedurii judiciare. Creditorul este îndreptățit să pretindă executarea completă a obligației, inclusiv a prestațiilor accesorii generate de întârziere, iar simpla achitare a unor sume nu poate fi asimilată, în mod automat, cu stingerea raportului obligațional.

**17.** Relevă că în materie de obligații pecuniare, art. 875 alin. (6) Cod civil instituie o regulă imperativă de imputare a plății, potrivit căreia sumele achitate se sting, în mod prioritar, cheltuielile, apoi dobânzile și celelalte prestații accesorii, inclusiv penalitățile, și doar în ultimă instanță capitalul datorat, dacă creditorul nu dispune altfel. În aplicarea acestei norme, apelantul a indicat expres că plățile efectuate de intimat au acoperit, în primul

rând, cheltuielile de judecată - taxa de stat, cheltuielile de corespondență și onorariul de asistență juridică - cheltuieli care au fost determinate exclusiv de refuzul intimatului de a-și executa obligația benevol. Ulterior, în aceeași ordine legală, a fost stinsă penalitatea contractuală, datorată pentru întârzierea culpabilă în executarea obligației. Numai după acoperirea integrală a cheltuielilor și a penalității, sumele rămase puteau fi imputate asupra corpului datoriei, motiv pentru care apelanta a menținut în mod justificat existența unei sume restante. Relevanță deosebită are conduita intimatului anterior intentării acțiunii.

**18.** Precizează că din materialele cauzei rezultă că până la sesizarea instanței, intimatul nu a efectuat nici o achitare, deși a fost contactat telefonic și notificat cu privire la existența datoriei și necesitatea executării benevole. Această pasivitate totală demonstrează lipsa bunei-credințe; în executarea obligației, contrar dispozițiilor art. 10 Cod civil, care impun părților să acționeze cu bună-credință atât la executarea, cât și la valorificarea drepturilor și obligațiilor contractuale.

**19.** Invocarea plăților doar după intentarea acțiunii, ca argument pentru stingerea datoriei, constituie un exercițiu abuziv al drepturilor procesuale, interzis de art. 11 Cod civil, potrivit căruia nimeni nu poate valorifica un drept în scop contrar funcției sale economice și sociale. Executarea obligației sub constrângerea procesului, după o perioadă îndelungată de inactivitate și ignorare a notificărilor creditorului, confirmă caracterul culpabil și de rea-credință al conduitei intimatului.

**20.** Consideră că în mod eronat, instanța a apreciat că achitările efectuate după intentarea acțiunii în judecată, ar lipsi cauza de obiect, deși aceste plăți confirmă caracterul nejustificat al neexecutării inițiale. Executarea parțială realizată sub presiunea procesului nu exonerează debitorul de răspundere civilă și nu poate înlătura dreptul creditorului de a beneficia de protecție jurisdicțională deplină.

**21.** Susține că actul de verificare a decontărilor reciproce, reținut de instanță, atestă că intimatul a efectuat numeroase achitări în anii 2023 și 2024, în sume semnificative și la intervale regulate. O asemenea conduită exclude existența unei imposibilități obiective de executare, în sensul art. 904 Cod civil, și confirmă că intimatul a dispus de capacitatea financiară necesară pentru a-și onora obligațiile, chiar dacă nu întotdeauna la termen.

**22.** Indică că raționamentul instanței de fond potrivit căruia prin cererea de concretizare a pretențiilor, apelantul ar fi renunțat la pretențiile privind penalitatea și cheltuielile de judecată, iar acestea nu ar fi fost supuse examinării, este eronat și lipsit de suport juridic. În realitate, suma de 29 941,48 lei indicată în cererea de concretizare nu reprezintă o renunțare la accesoriile creanței, ci reflectă rezultatul aplicării corecte a regulilor legale de imputare a executării conform art. 875 Cod civil, în urma achitărilor parțiale efectuate de intimat după intentarea acțiunii. În aceste condiții, suma de 29 941,48 lei solicitată prin cererea de concretizare constituie valoarea exactă a obligației principale neexecutate, rezulte după stingerea obligațiilor prioritare, și nu poate fi interpretată ca o desistare sau renunțare la drepturile accesorii ale apelantei. Instanța de fond a confundat efectul juridic al stingerii obligațiilor accesorii prin plată cu o presupusă renunțare voluntară la aceste pretenții, ajungând la o concluzie greșită, care a influențat decisiv soluția pronunțată.

**23.** Invocă că într-un cadru juridic corect, instanța era obligată să examineze temeinicia pretenției rămase privind corpul datoriei, iar nu să respingă acțiunea în ansamblu pe considerentul unei pretinse lipse de obiect.

**24.** Solicită casarea integrală a hotărârii instanței de fond pronunțată la 18 octombrie 2024 cu emiterea unei decizii prin care să fie dispusă încasarea din contul intimatului în beneficiul apelantului a sumei de 29941,48 MDL cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 încheiat la 30.11.2022, suma de 1 795,49 lei și taxa de timbru în sumă 200 de lei pentru judecarea cauzei în apel.

**25.** **Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a cauze**

**26.** Colegiul civil reține că acțiunea civilă a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. $276^2$ -$276^4$ ).

**27.** Astfel, în conformitate cu prevederile art. $276^2$ Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

**28.** În acord cu prevederile art. $276^3$ Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

**29.** În conformitate cu prevederile art. $276^4$ Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. $276^3$ fiind aplicabile corespunzător.

**30.** **Solicitarea intimatului și altor persoane atrase în proces**

**31.** Instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței și cererilor în apărarea sa, termen în care intimatul a prezentat referință, solicitând respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată. (a se vedea f. d. 76-78)

**Motivarea instanței de apel.**

**32.** **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,** verificând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

**33.** În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă „instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea

apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

**34.** În temeiul art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

**35.** În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

**36.** În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii".

**37.** Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată".

**38.** Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

**39.** Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).

**40.** Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

**41.** Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

**42.** **Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă şi probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**

**43.** În data de 31 iulie 2024, în Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost înregistrată acțiunea civilă formulată de S.R.L. „CRISOR-LUX” împotriva S.R.L. „SETROCONS GRUP” prin care reclamanta a solicitat încasarea: sumei de 30 296,82 lei cu titlu de datorie restantă, a sumei de 21 808,53 lei cu titlu de penalitate, a sumei de 2 112,35 lei cu titlu de taxă de stat, a sumei de 20,60 lei cu titlu de cheltuieli de corespondență și a sumei de 6 000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

**44.** La 13 septembrie 2024, S.R.L. „CRISOR-LUX” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea sumei de 29941,49 cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022.

**45.** Examinând acțiunea civilă în fond, în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 octombrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Crisor-Lux” către S.R.L „SETROCONS GRUP”, cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată

**46.** Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, conform limitelor apelului declarat, Colegiul civil ajunge la concluzia că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

**47.** În **materie de drept, instanța de apel** reține că, în temeiul art. 774 alin.(1) Cod civil, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face*.

**48.** Potrivit art.776 Cod civil, *obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii*.

**49.** Conform art. 858 alin. (2) Cod civil al RM, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

**50.** Conform art. 901 alin. (1) lit. a) Cod civil, *atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa să ceară executarea silită a obligație*.

**51.** În conformitate cu art.947 alin.(1)-(5) Cod civil, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată*.

**52.** Potrivit art.992 Cod civil, *contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic*.

**53.** Conform art.308 Cod civil, *act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile*.

**54.** În conformitate cu art.321 Cod civil, *trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. În cazul în care, conform legii sau învoielii între părţi, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atît prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părţi, cît şi printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, documente electronice, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat. Dacă, din cauza unei deficienţe fizice, boli sau din alte cauze, persoana nu poate semna cu propria mînă actul juridic, atunci, în baza împuternicirii date de ea, actul juridic poate fi semnat de o altă persoană. Semnătura terţului trebuie să fie legalizată de notar sau de o altă persoană împuternicită prin lege, arătîndu-se cauza în a cărei virtute cel care a încheiat actul juridic nu a putut semna cu propria mînă*.

**55.** În conformitate cu art.312 Cod civil, *consimţămînt este manifestarea, exteriorizată, de voinţă a persoanei de a încheia un act juridic. Consimţămîntul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernămînt, este exprimat cu intenţia de a produce efecte juridice şi nu este viciat. Intenţia de a produce efecte juridice se determină din declaraţia sau comportamentul persoanei, aşa cum ea a fost înţeleasă în mod rezonabil de către cealaltă parte a actului juridic sau, în cazul actelor juridice unilaterale, de către persoana căreia actul îi este destinat*.

**56.** **În fapt,** analizând și apreciind înscrisurile administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, admisibile, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor **art. art. 117 – 122 și art. 130 Cod de procedură civilă**, **Colegiul civil constată următoarele circumstanțe de fapt:**

**57.** Din actele cauzei și suportul probatoriu administrat rezultă că la 30 noiembrie 2022, între S.R.L. „CRISOR-LUX” și S.R.L. „SETROCONS GRUP”, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 30.11/01, obiect al căruia l-a constituit vânzarea sculelor manuale și sistemelor de fixare (f. d. 11).

**58.** Potrivit pct. 3.1 din contract, livrarea mărfii va fi efectuată în tranșe, în baza cererii verbale sau scrise înaintate de către cumpărător.

**59.** Potrivit pct. 5.1, 5.2 din contract, cumpărătorul se obligă să achite costul mărfii primite în decurs de 15 zile calendaristice din momentul eliberării de la depozitul vânzării. În caz că cumpărătorul încalcă condițiile punctului 5.1, acesta este obligat să plătească penalitate în valoare de 0,1 % din suma neachitată pentru fiecare zi expirată.

**60.** În vederea realizării raportului juridic instituit între părțile litigante în baza contractului nr. 30/11/01 din 30 noiembrie 2022, vânzătorul a vândut cumpărătorului mai multe mărfuri, după cum urmează: în baza facturii fiscale seria AAR0811590 din 19 iulie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 12 838,00 lei; în baza facturii fiscale seria AAR0811589 din 19 iulie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 9 175,00 lei; în baza facturii fiscale seria AAR0811465 din 28 iunie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 18 255,00 lei; în baza facturii fiscale seria AAQ1024018 din 29 martie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 2 202,00 lei; în baza facturii fiscale seria AAQ1024008 din 29 martie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 8 693,00 lei; în baza facturii fiscale seria AAQ1023889 din 11 martie 2023, au fost livrate mărfuri în valoare de 21 507,00 lei (f. d. 12-18).

**61.** Din conținutul actului de verificare a decontărilor reciproce întocmit de S.R.L. „CRISOR-LUX” derivă că S.R.L. „SETROCONS GRUP” a efectuat următoarele achitări în vederea

achitării prețului mărfurilor procurate de la reclamantă: la 24 februarie 2023, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 12 mai 2023, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 31 mai 2023, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 27 iunie 2023, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 14 august 2023, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 27 octombrie 2023, a achitat suma de 9 000,00 lei; la 5 decembrie 2023, a achitat suma de 4 000,00 lei; la 5 februarie 2024, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 13 februarie 2024, a achitat suma de 2 700,00 lei; la 14 februarie 2024, a achitat suma de 2 000,00 lei; la 23 februarie 2024, a achitat suma de 3 000,00 lei; la 11 martie 2024, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 30 mai 2024, a achitat suma de 2 000,00 lei (f. d. 18).

**62.** După intentarea prezentului proces, S.R.L. „SETROCONS GRUP" a achitat în contul S.R.L. „CRISOR-LUX" următoarele sume bănești: la 21 august 2024, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 23 august 2024, a achitat suma de 10 000,00 lei; la 29 august 2024, a achitat suma de 9 100,00 lei; la 30 august 2024, a achitat suma de 1 169,82 lei.

**63.** Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 13 septembrie 2024, reclamanta S.R.L. „CRISOR-LUX" a pretins a încasa din contul S.R.L. „SETROCONS GRUP" suma de 29 941,48 lei, cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022.

**Argumentele și concluziile instanței de apel.**

**64.** **Reieșind din normele legale enunțate și faptele constatate,** Colegiul civil reține că, potrivit probelor administrate la dosar, între părți a existat un raport juridic contractual, născut din contractul de vânzare-cumpărare nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022, în temeiul căruia S.R.L. „CRISOR-LUX" și-a asumat obligația de a livra mărfuri, iar S.R.L. „SETROCONS GRUP" obligația corelativă de a achita contravaloarea acestora în termenul stabilit contractual.

**65.** Din materialele cauzei rezultă că, ulterior intentării acțiunii, până la examinarea cauzei în fond, S.R.L. „SETROCONS GRUP" a efectuat plăți în contul reclamantei, în cuantum total de 30 269,82 lei, respectiv la 21 august 2024 – 10 000 lei, la 23 august 2024 – 10 000 lei, la 29 august 2024 – 9 100 lei și la 30 august 2024 – 1 169,82 lei.

**66.** În consecință, după efectuarea acestor plăți, situația litigioasă existentă la momentul sesizării instanței s-a modificat, întrucât obligația principală a fost executată de pârât până la examinarea cauzei în fond.

**67.** Colegiul reține că prin cererea de concretizare a pretențiilor din 13 septembrie 2024, S.R.L. „CRISOR-LUX" nu a mai solicitat încasarea penalității contractuale în cuantum de 21 808,53 lei, astfel cum aceasta fusese solicitată prin cererea de chemare în judecată inițială, dar a solicitat încasarea sumei de 29 941,48 lei cu titlu de datorie restantă ce rezultă din contractul nr. 30.11/01 din 30 noiembrie 2022.

**68.** Colegiul civil constată că, prin modificarea/concretizarea pretențiilor, reclamanta și-a determinat în mod expres obiectul pretenției în cadrul prezentului litigiu, respectiv încasarea datoriei restante, fără a solicita încasarea penalității contractuale în cuantumul indicat în acțiunea inițială.

**69.** În acest context, instanța de apel nu poate substitui voința procesuală a reclamantei și nu poate acorda, din oficiu, o sumă cu titlu de penalitate pe care aceasta nu a mai solicitat-o prin cererea de concretizare a pretențiilor. Or, potrivit principiului disponibilității, consacrat de prevederile art. 27 Cod de procedură civilă al RM, obiectul și întinderea protecției judiciare solicitate sunt determinate de partea care sesizează instanța, iar instanța urmează să se pronunțe în limitele pretențiilor formulate și susținute în proces.

**70.** În conformitate cu art. 27 Cod de procedură civilă al RM, (1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare. (2) Instanţa nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

**71.** În speță, faptul că penalitatea contractuală a fost indicată în cererea de chemare în judecată depusă inițial, nu este suficient pentru a concluziona că aceasta a constituit o pretenție menținută până la soluționarea cauzei, în circumstanțele în care cerere de concretizare rezultă contrariul. Reclamanta a avut posibilitatea procesuală de a-și preciza poziția după efectuarea plăților de către pârât și, exercitând această posibilitate, a formulat o cerere de concretizare în care a indicat un alt cuantum și un alt obiect concret al pretenției, fără a solicita distinct încasarea penalității de 21 808,53 lei.

**72.** Mai mult, după efectuarea plăților de către pârât, calculul penalității urma să fie raportat la cuantumul efectiv al obligației neachitate și la perioada concretă de întârziere, inclusiv ținând cont de datele la care au fost efectuate plățile. Prin urmare, cuantumul penalității indicate în cererea de chemare în judecată nu putea fi preluat automat ca fiind datorat la momentul soluționării cauzei în fond. În cazul de față, reclamanta, după executarea obligației principale de către pârât, nu a prezentat instanței un calcul actualizat al penalității și nici nu a formulat prin cererea de concretizare o pretenție distinctă privind încasarea acesteia.

**73.** În aceste condiții, instanța de apel constată că prima instanță a procedat corect prin faptul că nu a acordat reclamantei suma de 21 808,53 lei cu titlu de penalitate, întrucât această pretenție nu a fost menținută în condițiile în care reclamanta și-a concretizat acțiunea civilă.

**74.** Nu poate fi reținut argumentul apelantului potrivit căruia prin cererea de concretizare acesta ar fi urmărit doar să aplice regulile de imputare a plății și că penalitatea ar fi rămas implicit în obiectul acțiunii. O asemenea interpretare nu rezultă din conținutul cererii de concretizare, în care reclamanta a indicat expres suma solicitată și temeiul acesteia, calificând-o drept datorie restantă.

**75.** În lipsa unei solicitări exprese privind încasarea penalității, instanța nu poate transforma suma pretinsă de reclamantă cu titlu de datorie principală într-o sumă acordată cu titlu de penalitate și nici nu poate completa din oficiu obiectul acțiunii.

**76.** Colegiul civil concluzionează că instanța de fond întemeiat a respins pretenția privind încasarea penalității contractuale în cuantum de 21 808,53, deoarece până la examinarea cauzei în fond, reclamanta și-a concretizat pretențiile și nu a mai solicitat încasarea acestei penalități.

**77.** În consecință, criticile apelantului referitoare la faptul că plata datoriei principale nu ar stinge de drept penalitatea nu sunt suficiente pentru casarea hotărârii, întrucât acestea pornesc de la o premisă care nu corespunde situației procesuale efective. În prezenta cauză nu se pune problema stingerii penalității prin simpla plată a datoriei, ci a faptului că penalitatea nu a mai fost menținută ca pretenție distinctă în cererea concretizată.

**78.** *Or, instanța de judecată, pe principii de disponibilitate a părților în drepturi, legalitate și imparțialitate, este obligată să respecte limitele judecării cauzei.* Astfel, deoarece prima instanță, respectând prevederile art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă al RM, a

adoptat hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant, Colegiul civil constată netemeinicia argumentelor invocate în apel.

**79.** Respectiv, deoarece argumentele apelantului sunt întemeiate pe aprecierea subiectivă a probelor administrate și a faptelor constatate, respectiv pe interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanța de apel consideră că circumstanțele constatate nu constituie temei de casare a hotărârii judecătorești și pronunțare a unei noi hotărâri judecătorești, motivele apelantului fiind formale în această privință.

**80.** Or, săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM.

**81.** Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.

**82.** **În concluzie**, având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin, dovedite cu probe veridice şi suficiente, concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, nu sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelul declarat nu este întemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat și să mențină hotărârea primei instanțe.

**83.** **Compensarea cheltuielilor de judecată:**

**84.** În temeiul art. 94 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă al RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.

**85.** În conformitate cu art. 94 alin. (3) și (4) Cod de procedură civilă al RM, **prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.** Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

**86.** În conformitate cu art.96 alin.(1) și ($1^1$) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.

**87.** În instanța de fond, având în vedere faptul că acțiunea civilă depusă de reclamanta SRL „CRISOR-LUX” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „SETROCONS GRUP” cu

privire la încasarea datoriei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, cererile accesorii referitoare la încasarea cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat și cheltuielile de asistență juridică, de asemenea, întemeiat au fost respins, acestea fiind subsecvente cererii de bază și împărtășind soarta acesteia.

**88.** În instanța de apel, ținând cont de faptul că instanța de apel respinge apelul declarat, iar intimatul nu a înaintat cererii proprii privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil constată că, la adoptarea deciziei în apel, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.

**89.** În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) și art. 276/4 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă al RM, art. 94 – 98 Cod de procedură civilă al RM, art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

**D e c i d e :**

Se respinge apelul declarat de S.R.L. „Crisor-Lux”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 octombrie 2024, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către S.R.L „Crisor-Lux” către S.R.L „Setrocons Grup”, cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
Judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.